

ProCredit Bank

NDËRTONI NJË BIZNES MË TË QËNDRUESHËM

Një rrugëtim drejt dekarbonizimit për SME-të

PËRMBAJTJE

1. ProCredit Bank – Mbështetje për SME-të në rrugëtimin drejt Net Zero.....	4
1.1 Net zero për SME-të.....	4
1.1.1 Mundësi dhe përfitime financiare për SME-të.....	6
1.2 Pse është i rëndësishëm Net Zero.....	7
1.2.1 Ndryshimet klimatike.....	8
1.2.2 Rregulloret që ndikojnë biznesin tuaj.....	16
2. Rrugëtimi drejt Net Zero për biznesin tuaj.....	19
2.1 Fazat drejt Net Zero.....	21
3. Matni emetimet tuaja.....	22
3.2 Sasia e emetimeve të kompanisë suaj.....	23
3.2.1 Kuptimi i kategorive të emetimeve sipas GHG Protocol.....	24
3.3 Kalkulatori CO ₂ i ProCredit: Matja hap pas hapi.....	26
Çfarë ju nevojitet për të filluar.....	28
Hapat e ardhshëm.....	30

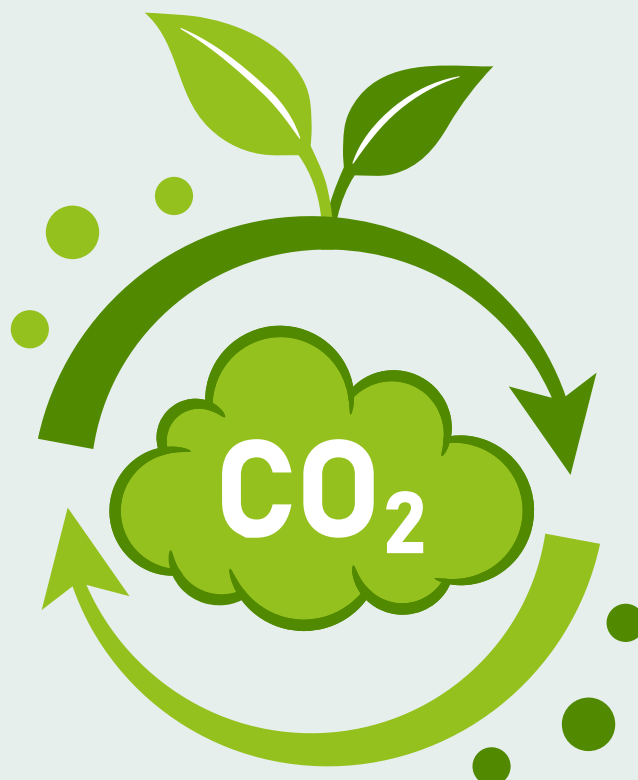
ProCredit Bank – Mbështetje për SME-të në rrugëtimin drejt Net Zero

Mirë se vini në ProCredit Bank Albania.

Ne jemi të përkushtuar të ndihmojmë klientët tanë të reduktojnë emetimet dhe të investojnë në rritje të qëndrueshme. Përmes mbështetjes së iniciativave të gjelbra dhe financimit të përgjegjshëm, synojmë të japim një ndikim të prekshëm në mjedis dhe në të ardhmen e komuniteteve tona.

Net zero për SME-të.

Si mund të kontribuojnë SME-të? Ashtu si ProCredit Group, SME-të mund të angazhohen për të arritur Net Zero.

ÇFARË ËSHTË NET ZERO?

Net Zero nënkupton një gjendje ku një biznes nuk lëshon gazra serrë (GHG) në atmosferë. Net Zero nuk ka të bëjë vetëm me shpëtimin e planetit tonë, por ka kuptim edhe për biznesin.

Shkenca është e qartë: emetimet klimatike duhet të arrijnë në Net Zero deri në vitin 2050 që gjeneratat e ardhshme të gëzojnë kushte të banueshme (IPCC 2023). Por çfarë lidhje ka kjo me ndërmarrjet mikro, të vogla dhe të mesme (SME) në Shqipëri?

SME-të janë shtylla e ekonomisë dhe shoqërisë, duke përbërë 90% të bizneseve dhe duke punësuar më shumë se gjysmën e fuqisë punëtore në nivel global. Duke reduktuar emetimet e tyre, SME-të jo vetëm që adresojnë ndryshimet klimatike, por gjithashtu mund të frymëzojnë veprime të gjera dhe të nxisin ndryshime në industri.

MUNDËSI DHE PËRFITIME FINANCIARE PËR SME-TË

KURSIME NË KOSTO

Zbatimi i praktikave efikase në energji mund të ulë ndjeshëm kostot operative. Duke optimizuar përdorimin e energjisë dhe duke reduktuar mbetjet, SME-të mund të rrisin produktivitetin.

DIFERENCIM NË TREG

Një angazhim për Net Zero përmirëson reputacionin e kompanisë, duke tërhequr konsumatorë të ndërgjegjshëm për mjedisin dhe blerës të mëdhenj, duke ndihmuar në sigurimin e besnikërisë dhe rritjen e shitjeve.

TËRHEQJE E TALENTEVE

Gjeneratat e reja preferojnë të punojnë për kompani me përgjegjësi mjedisore. Angazhimi juaj për Net Zero mund ta bëjë biznesin tuaj zgjedhjen kryesore për talente të motivuara.

INOVACION DHE QËNDRUESHMËRI

Kalimi drejt Net Zero nxit inovacionin, duke nxitur zhvillimin e produkteve dhe shërbimeve të reja, të cilat mund të hapin burime shtesë të ardhurash. Praktikrat e qëndrueshme gjithashtu përmirësojnë qëndrueshmërinë ndaj rreziqeve klimatike, duke siguruar stabilitet afatgjatë.

PËRPUTHSHMËRI ME RREGULLORET

Qeveritë në mbarë botën po ashpërsojnë rregulloret për emetimet. Zbatimi i hershëm i strategjive për Net Zero e pozicionon SME-në për të qenë përpara kërkesave ligjore dhe për të shmangur gjoba dhe penalitete të mundshme. Për shembull, the EU's Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), i cili do të zbatohet plotësisht deri në vitin 2026, synon të vendosë një çmim të drejtë për karbonin e emetuar gjatë prodhimit të mallrave me intensitet të lartë karboni që importohen në BE.

PSE ËSHTË I RËNDËSISHËM NET ZERO?

Të kuptuarit pse ndodhin ndryshimet klimatike dhe si kanë ndikuar ato në strukturën rregullatore për bizneset është thelbësore për të kuptuar rëndësinë e angazhimeve për Net Zero.

Së bashku, mund të bëjmë një ndryshim të vërtetë duke forcuar njëkohësisht biznesin tuaj. Bashkohuni me ne në rrugëtimin drejt Net Zero!

NDRYSHIMET KLIMATIKE

Ndryshimet klimatike antropogjene i referohen ndryshimeve në klimën e Tokës të shkaktuara nga aktiviteti njerëzor, kryesisht përmes djegies së lëndëve djegëse fosile, shpyllëzimit, bujqësisë dhe proceseve industriale. Këto aktivitete çlirojnë gazra serrë (GHG) si dioksidi i karbonit dhe metani në atmosferë. Janë këto gazra që bllokojnë nxehtësinë dhe çojnë në ngrohjen globale.

Mësoni më shumë rreth ndryshimeve klimatike në faqen [NASA](#) ose duke parë këtë video nga [National Geographic](#).⁸

EFEKTET E NDRYSHIMEVE KLIMATIKE

Ndryshimet klimatike kanë pasoja të rënda për mjedisin dhe për shoqërinë. Kjo e bën të pashmangshme përshtatjen për bizneset që synojnë të mbeten të suksesshme.

Bashkimi me rrugëtimin drejt Net Zero është një hap i rëndësishëm drejt qëndrueshmërisë klimatike.

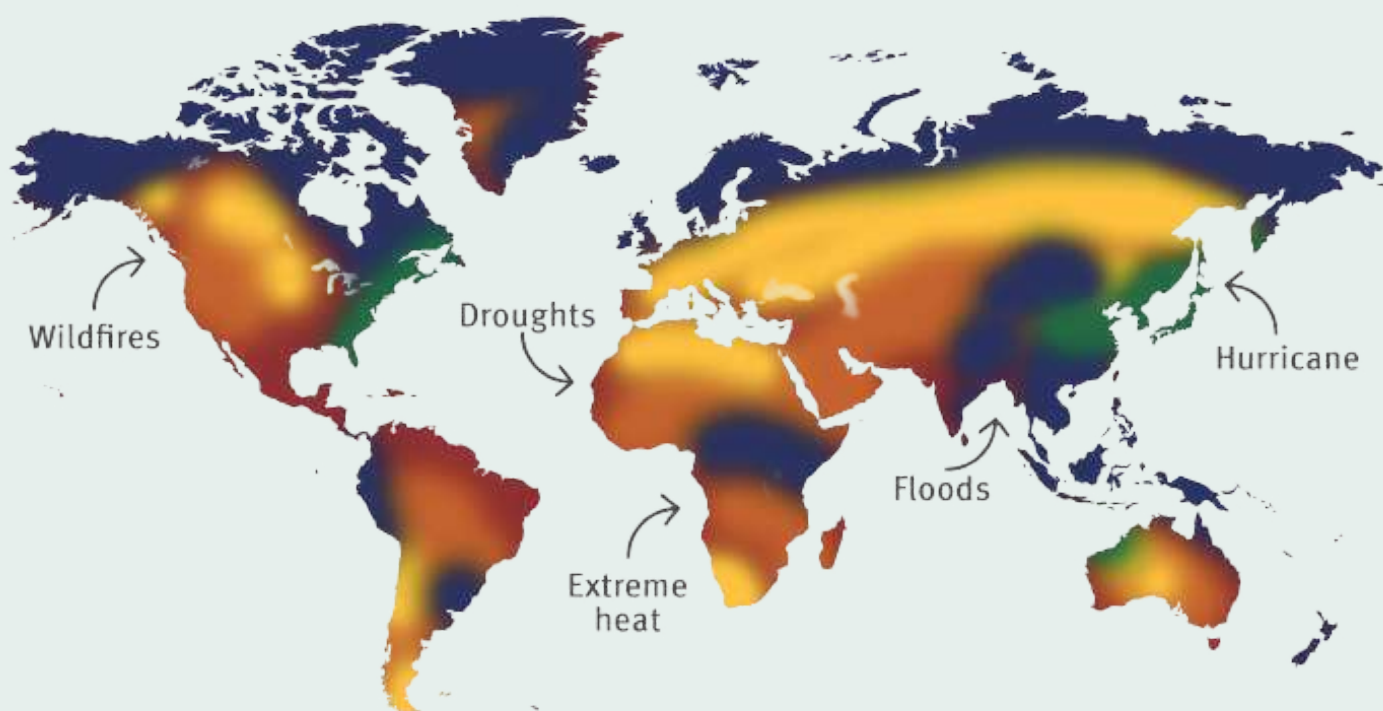
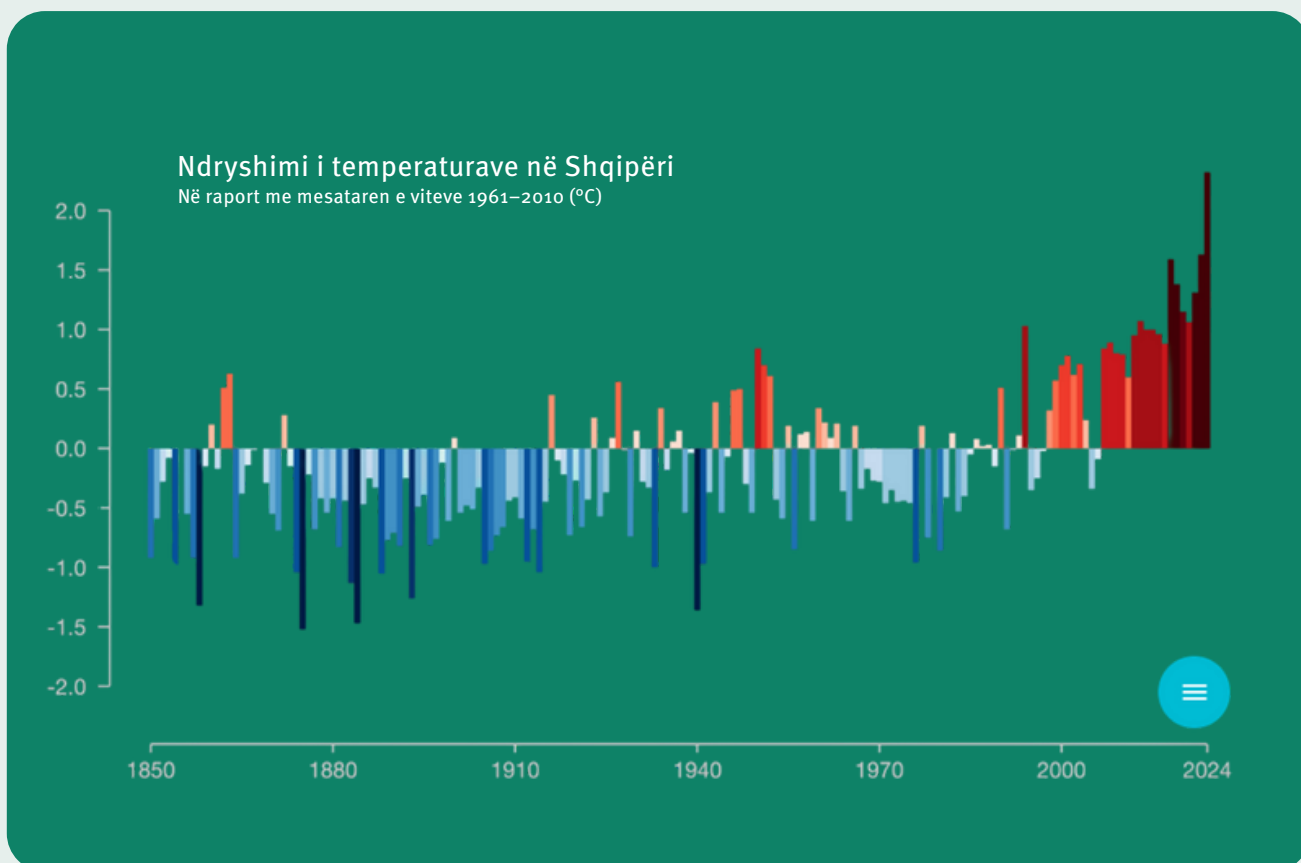

Figura 1: Çdo vend ka rreziqet e veta klimatike. Cilat janë tuajat? - The New York Times

EFEKTET E NDRYSHIMEVE KLIMATIKE

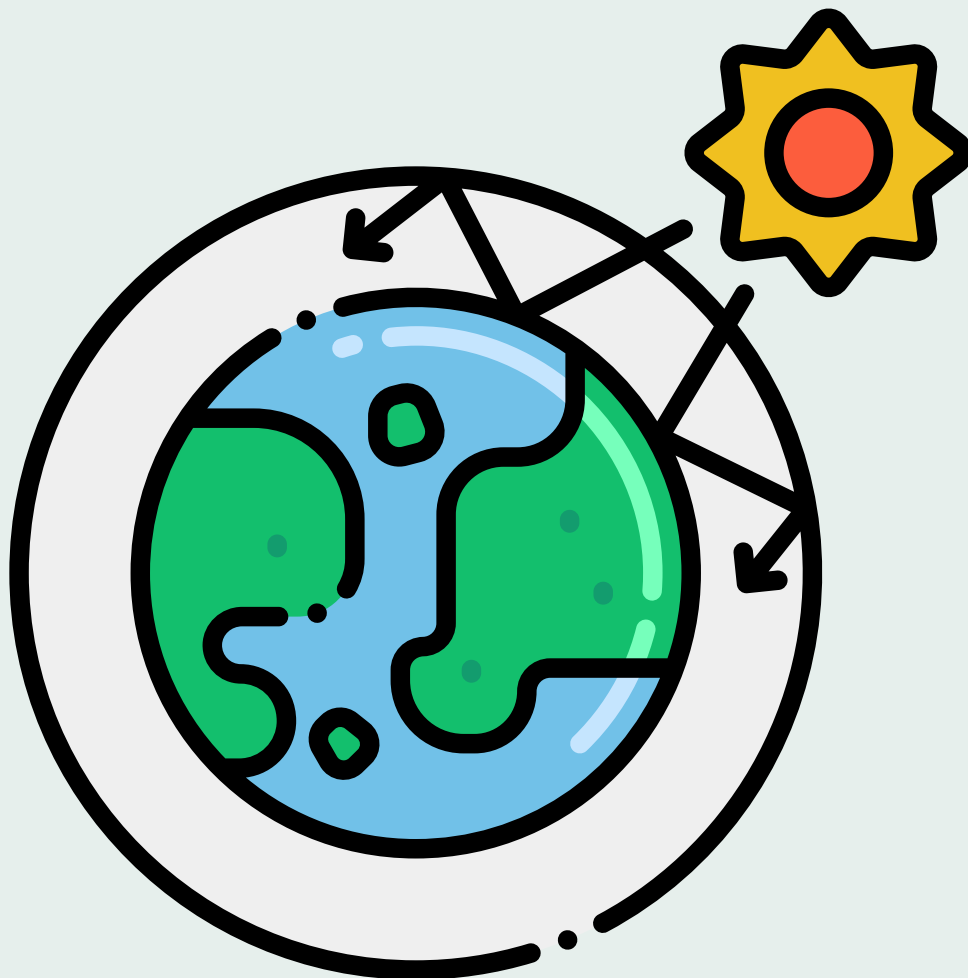
Cilat janë efektet e ndryshimeve klimatike në Shqipëri?

Shqipëria po përjeton tashmë ndikimet e ndryshimeve klimatike. Rritja e temperaturave dhe reshjet e paparashikueshme po shkaktojnë thatësira, përmbytje dhe zjarre më të shpeshta. Zonat bregdetare përballen me erozion dhe ngritje të nivelit të detit, ndërsa fermerët përballen me kushte të ndryshuara të kultivimit. Këto ndryshime ndikojnë jetën e përditshme, ekonominë dhe mjedisin në të gjithë vendin. Temperaturat mesatare janë rritur gjatë dy dekadave të fundit, duke kontribuar në valë të nxehti dhe periudha të gjata thatësire.

GAZRAT SERRË (GHG) – ÇFARË JANË ATO?

Gazrat serrë (GHG) janë gazra në atmosferën e Tokës që bllokojnë nxehtësinë. Ato janë thelbësore për të mbajtur planetin të ngrohtë, por përqendrimi i lartë i tyre çon në rritje të rrezikshme të temperaturës.

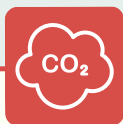
KËTU MUND TË MËSONI MË SHUMË RRETH GAZRAVE SERRË

Nga vijnë gazet serrë?

Figure 3: Nga vijnë gazet serrë? Universiteti i Kalifornisë

KËTU MUND TË MËSONI MË SHUMË RRETH GAZRAVE SERRË

Dioksidi i karbonit (CO₂)

Nga djegia e qymyrit,
naftës dhe gazit;
përgjegjës për dy të tretat
e ngrohjes globale.

Metani (CH₄)

Nga bagëtitë, mbetjet
organike dhe bujqësia;
kontribuon me 15–20%
në ngrohjen globale.

Oksidi i azotit (N₂O)

Nga plehurat kimike dhe
kulturat bujqësore; një
gaz shumë i fuqishëm.

Duke reduktuar emetimet e tyre, SME-të jo vetëm që
ndihmojnë në luftën kundër ndryshimeve klimatike,
por kjo ka kuptim edhe për biznesin.

EMETIMET SIPAS SEKTORËVE

Bizneset luajnë një rol të rëndësishëm në emetimet globale të gazrave serrë, ku përdorimi i energjisë, bujqësia dhe menaxhimi i mbetjeve janë kontribuesit kryesorë.

- Aktivitetet industriale, si prodhimi dhe transporti, konsumojnë sasi të mëdha energjie.
- Bujqësia shkakton emetime përmes shpyllëzimit dhe rritjes së kafshëve.

Emetimet Globale të Gazrave Serrë Sipas Sektorëve

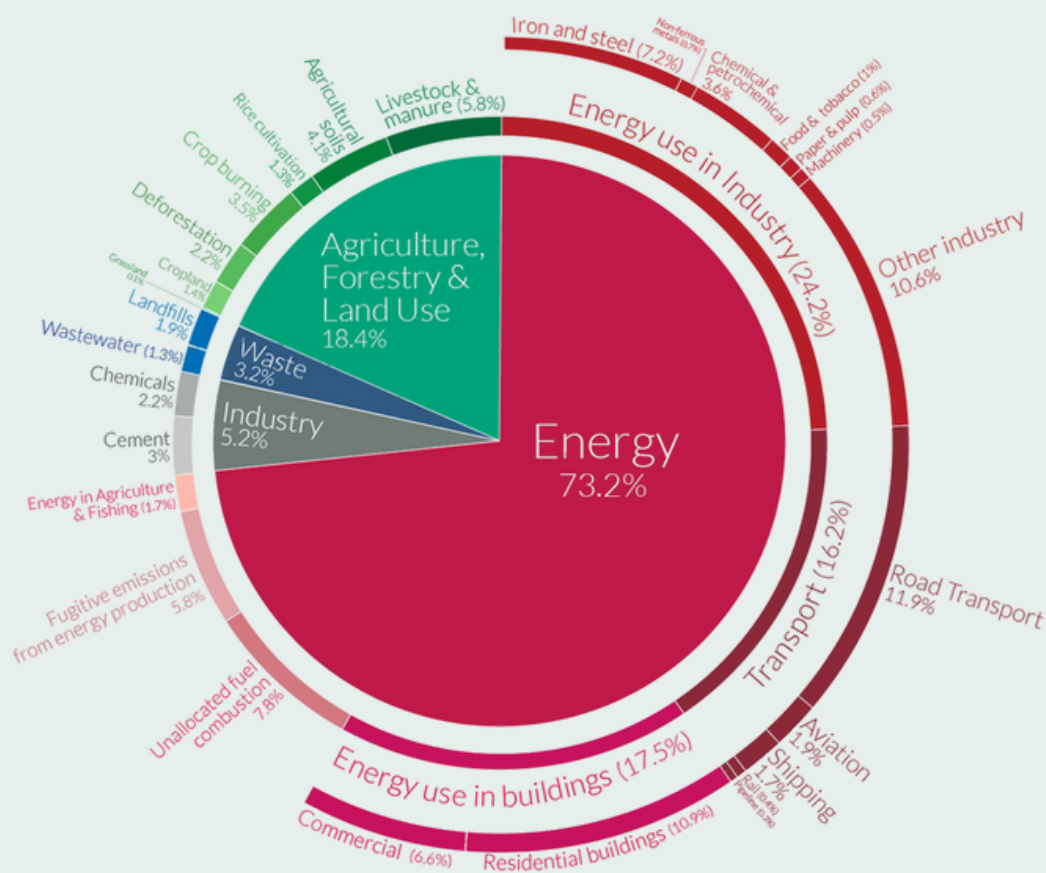

Figure 4: Emetimet globale të gazrave serrë sipas sektorëve- our world in data

Kjo nënvizon nevojën që industrinë të adoptojnë praktika dhe teknologji më efikase në energji për të reduktuar ndikimin në mjedis.

REAGIMI POLITIK: MARRËVESHJA E PARISIT

Marrëveshja e Parisit e vitit 2015 bashkon 195 vende në luftën kundër ndryshimeve klimatike. Qëllimet e saj përfshijnë kufizimin e ngrohjes globale në 1.5–2°C mbi nivelet para-industriale, përmes:

- Reduktimit të emetimeve të GHG-ve përmes kontributeve të përcaktuara në nivel kombëtar.
- Mbështetjes së masave të përshtatjes dhe forcimit të qëndrueshmërisë përmes energjive të rinovueshme.
- Përshtatjes së flukseve financiare me objektivat klimatike.

Këto përpjekje ndërkombëtare ndikojnë drejtpërdrejt SME-të duke formësuar kushtet e tregut, rregulloret dhe mundësitë për inovacion të qëndrueshëm.

RREGULLORET QË NDIKOJNË BIZNESIN TUAJ

Zbatimi i një strategjie Net Zero nuk ka të bëjë vetëm me të bërit mire, është edhe një mënyrë për të mbetur konkurrues në një mjedis rregullator në zhvillim.

Në përputhje me Marrëveshjen e Parisit, BE-ja dhe qeveritë kombëtare po zbatojnë ligje që kërkojnë nga bizneset të reduktojnë emetimet. Edhe pse jo të gjitha SME-të preken drejtpërdrejt, shumë prej tyre do të përjetojnë ndikime të tërthorta përmes zinxhirit të furnizimit ose pritshmërive të tregut.

RREGULLORET QË NDIKOJNË BIZNESIN TUAJ

Përparësitë e zhvillimit të qëndrueshëm

SME-të që adoptojnë praktika të qëndrueshme në fazat e hershme mund të forcojnë markën e tyre, të tërheqin konsumatorë të ndërgjegjshëm dhe të fitojnë avantazh në tregun e BE-së.

CBAM

Mekanizmi i Rregullimit të Kufirit për CO₂

CBAM vendos një çmim për karbonin në disa mallra të importuara në BE, si çeliku, çimentoja dhe plehrat kimike. Kjo krijon barazi me prodhuesit e BE-së që përballen me rregullore më të rrepta për karbonin. SME-të në vendet jashtë BE-së do të përjetojnë efektet e tërthorta.

Për SME-të jashtë BE-së, CBAM sjell si sfida ashtu edhe mundësi:

- Kërkesa të reja për raportim: Prodhuesit do të duhet të zbatojnë sisteme monitorimi të karbonit për të qenë në përputhje me CBAM.
- Rregullime financiare: Vendosja e një çmimi për karbonin mund të rrisë kostot afatshkurtra të eksportit, por gjithashtu nxit praktika më të pastra për kursime afatgjata.

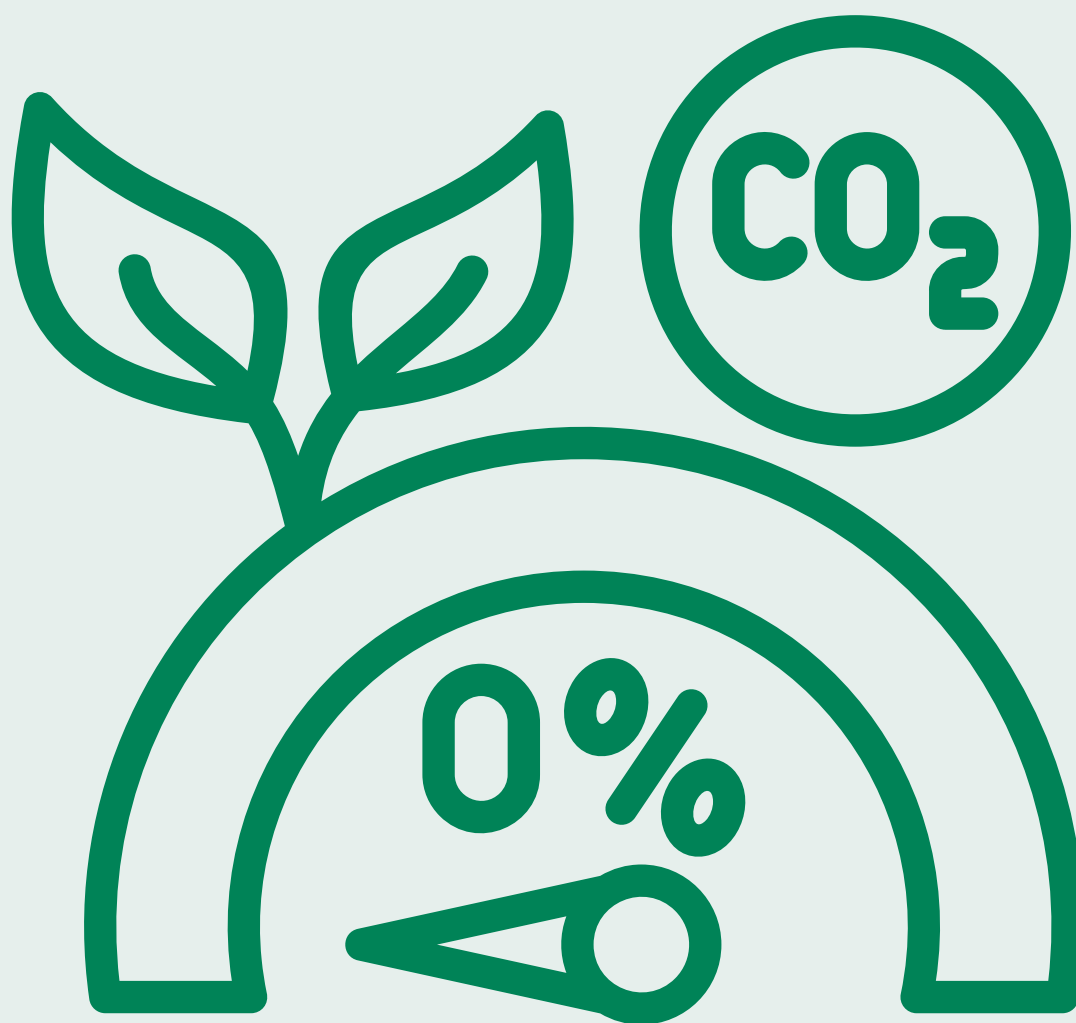
DIREKTIVA PËR RAPORTIMIN E QËNDRUESHMËRISË SË KORPORATAVE

Përmbledhje e ndërlidhjes mes legjislacionit të BE-së dhe Shqipërisë

Aspekte	EU ETS(Sistemi i Tregtimit të Emetimeve të BE-së)	Shqipëri MRV (Sistemi i Tregtimit të Emetimeve të BE-së)	CBAM
Juridiksion	Brenda BE-së	Shqipëri	Zbatohet në kufijtë e BE-së
Sektorë	Sektorë me konsum të lartë energjie	Sektori i energjisë (termoelektranat), proceset industriale; në përgatitje për një sistem të ardhshëm ETS	Zbatohet në kufijtë e BE-së
GHG	CO ₂ , N ₂ O, PFCs	Kryesisht CO ₂ ; ndjekje e kufizuar për gazrat e tjerë	Ekuivalenti i CO ₂
Gjenerimi i të ardhurave	Të ardhura nga ankande dhe leje	Pa të ardhura direkte; MRV përdoret për përputhshmëri dhe raportim inventari	Të ardhura nga certifikatat (nga viti 2026)
Llogaritja e emetimeve	Në nivel objekti	Bazuar në udhëzimet e IPCC	CO ₂ sipas produktit
Ndikimi	Ndikim i kufizuar në vendet e BE-së	Mjet për përputhshmëri dhe transparencë; mbështet përafrimin me BE-në dhe përgatit për përjashtim nga ETS dhe CBAM	Ndikim i mundshëm global

RRUGËTIMI DREJT NET ZERO PËR BIZNESIN TUAJ

Arritja e **Net Zero** e përafron biznesin tuaj me një lëvizje globale, duke respektuar rregulloret dhe duke sjellë përfitime për shoqërinë dhe fitimin:

Tashmë kemi mësuar pse Net Zero është kaq i rëndësishëm. Por çfarë do të thotë kjo për biznesin tuaj? Dhe si duket ky rrugëtim?

Le ta shohim më nga afër:

RRUGËTIMI DREJT NET ZERO PËR BIZNESIN TUAJ

Çfarë do të thotë Net Zero?

Siç u prezantua më herët, “Net Zero” nënkupton një gjendje ku një biznes nuk lëshon gazra serrë (GHG) në atmosferë.

Arritja e Net Zero është një rrugëtim që kërkon ndryshime sfiduese, por shpërblyese për biznesin tuaj

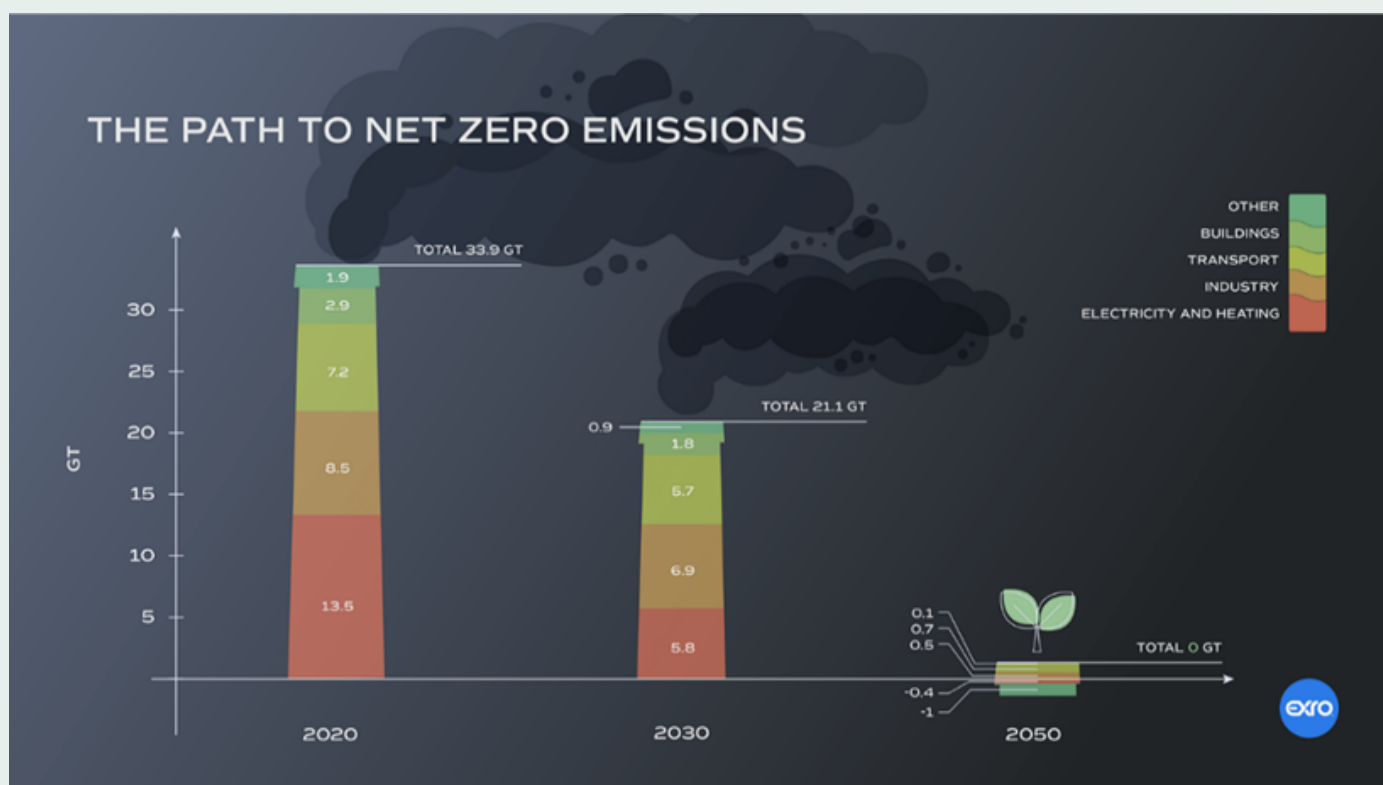
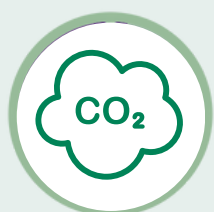

Figura 5: Rruga drejt Emetimeve Zero Neto – exro

FAZAT DREJT NET ZERO

Le të shohim se si duket ky rrugëtim emocionues drejt arritjes së emetimeve zero dhe si mund të mbështesë ProCredit biznesin tuaj në çdo hap.

Matja e emetimeve

Për të reduktuar emetimet në mënyrë efektive, së pari duhet t'i kuptoni ato. ProCredit ofron një kalkulator të specializuar CO₂-Calculator të përshtatur për industri të ndryshme — nga bujqësia te prodhimi. Në seksionin 3 do të gjeni udhëzime të detajuara për përdorimin e kalkulatorit dhe përcaktimin e pikës tuaj të nisjes.

Njihni opsionet tuaja

Në varësi të profilit tuaj të emetimeve, zgjidhjet mund të përfshijnë kalimin në energji të rinovueshme, modernizimin e impianteve prodhuese ose adoptimin e teknikave të qëndrueshme bujqësore. ProCredit ofron këshillime dhe katalogë investimesh për të ndihmuar në planifikimin dhe zbatimin e këtyre ndryshimeve.

Vendosni objektiva

Once you have a clear understanding of your emissions and opportunities, the next step is setting targets. We will guide you in establishing ambitious yet achievable emissions reduction targets.

Zbatoni masa për dekarbonizim

Ky hap përfshin veprime konkrete. Integroni objektivat Net Zero në strategjinë e biznesit dhe filloni zbatimin e masave për dekarbonizim me mbështetjen e ProCredit Bank dhe partnerëve të saj.

Raportoni progresin

Faza e fundit e procesit Net Zero është raportimi. Transparenca është kyçe në këtë rrugëtim. Ju inkurajojmë të raportoni progresin çdo vit, duke përdorur kalkulatorin CO₂ të ProCredit për të ndjekur dhe publikuar rezultatet tuaja.

Filloni Sot!

MATNI EMETIMET TUAJA

Mirë se vini në rrugëtimin tuaj personal drejt Net Zero! Matja e emetimeve është hapi themelor në këtë transformim.

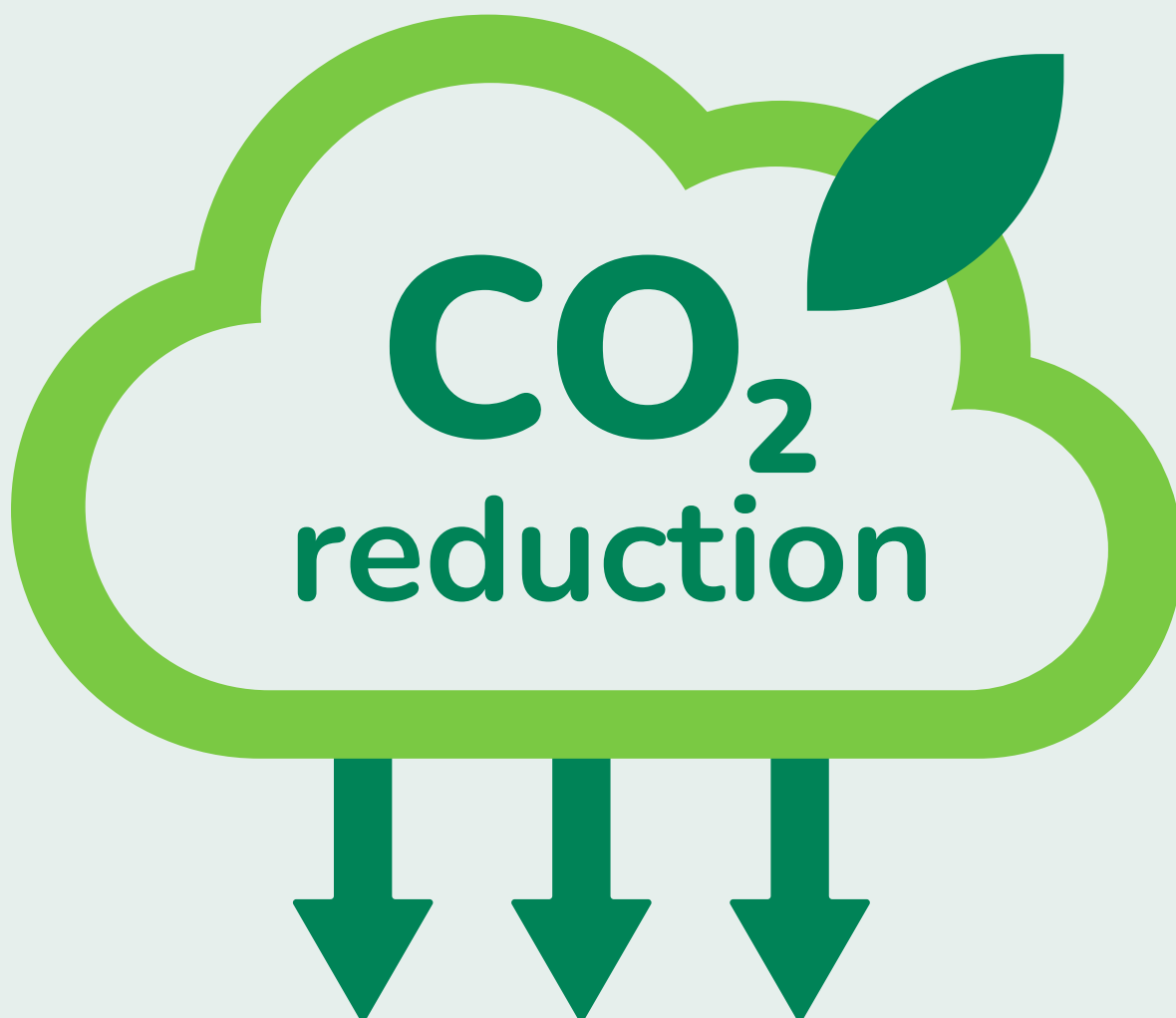

Të kuptuarit e emetimeve aktuale ju ndihmon të identifikoni fushat për përmirësim, të vendosni objektiva realiste dhe të bëni ndryshime domethënëse.

SASIA E EMETIMEVE TË KOMPANISË SUAJ

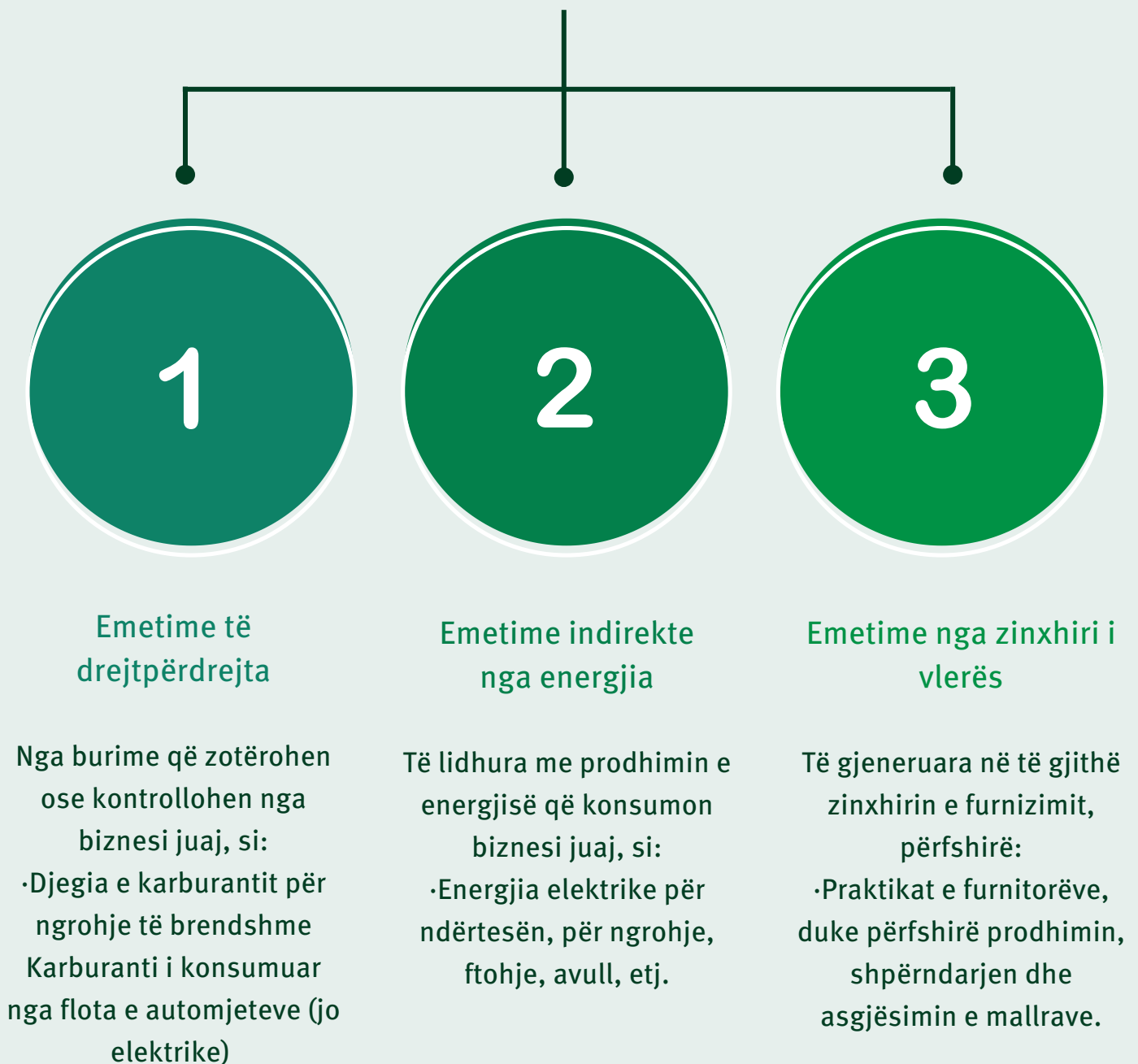
Rekomandohet që bizneset të ndjekin Protokollin për Gazrat Serrë (GHG Protocol) nëse synojnë të reduktojnë emetimet.

Ky protokoll është një nga strukturat udhëheqëse ndërkombëtare për matjen e emetimeve.

KUPTIMI I KATEGORIVE TË EMETIMEVE SIPAS GHG PROTOCOL

Emetimet ndahen në tre grupe:

KUPTIMI I KATEGORIVE TË EMETIMEVE SIPAS GHG PROTOCOL

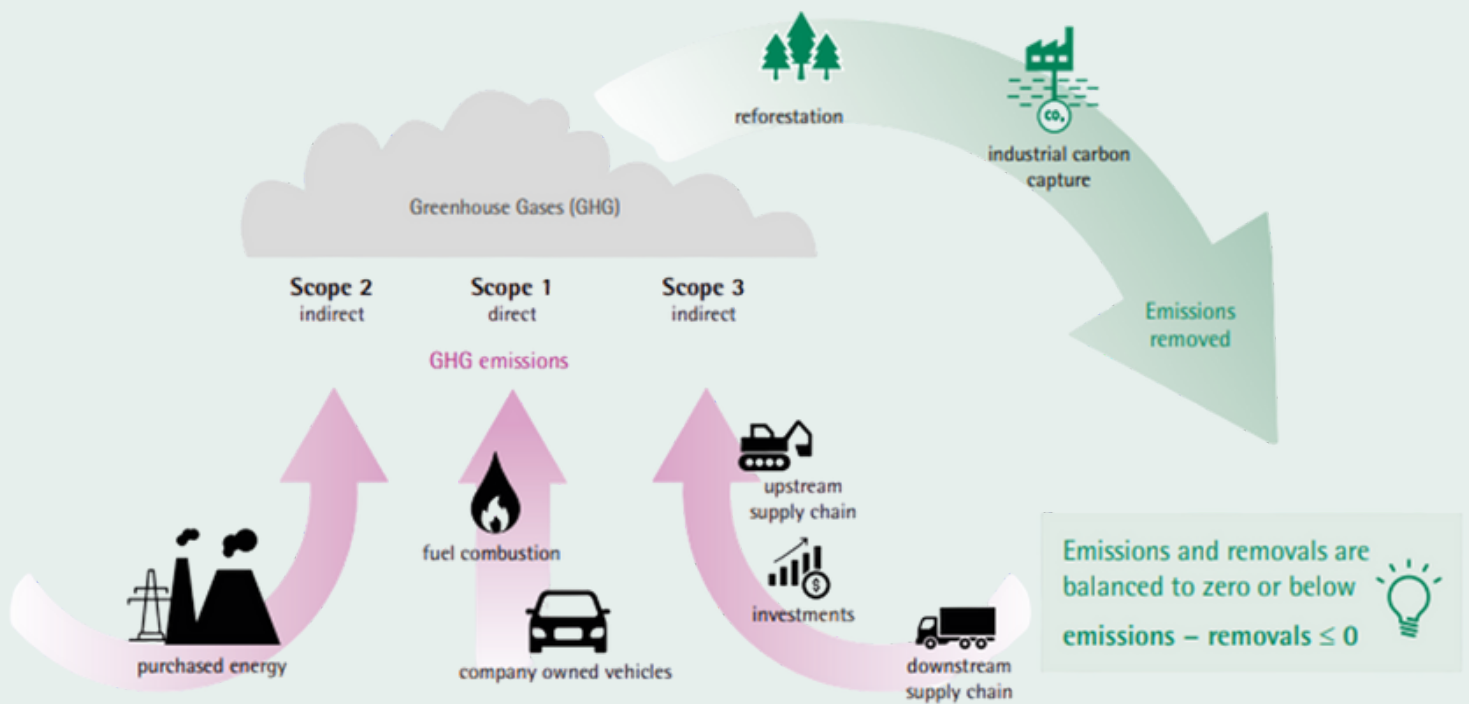

Figura 6: Kategoritë e emetimeve - ProCredit

SME-të fokusohen fillimisht në kategorinë 1 dhe 2

Për SME-të, matja e emetimeve të kategorisë 1 dhe 2 është një pikënisje e menaxhueshme. Pasi të adresohen këto, vlerësoni nëse kategoria 3 ka ndikim të rëndësishëm në gjurmën tuaj të karbonit.

KALKULATORI CO₂ I PROCREDIT: MATJA HAP PAS HAPI

Kalkulatori CO₂ i ProCredit është krijuar për të thjeshtuar matjen e emetimeve dhe për të ofruar njohuri të vlefshme.

Ai bazohet në metodologjinë e GHG protocol dhe udhëzimet e Intergovernmental Panel of Climate Change (IPCC) për të garantuar rezultate shkencore të sakta.

KALKULATORI CO₂ I PROCREDIT: MATJA HAP PAS HAPI

Çfarë ofron kalkulatori:

Llogaritje të sakta për kategorinë 1 dhe 2 për të gjitha sektorët

Identifikim të zonave me emetime të larta për të fokusuar përpjekjet

Raport të plotë dhe krahasime sektoriale

Llogaritje për kategorinë 3 (në dispozicion për sektorin e ndërtimit)

ÇFARË JU NEVOJITET PËR TË FILLUAR

Së pari, zgjidhni një vit raportimi si pikënisje për rrugëtimin tuaj:

- Viti mund të jetë në të kaluarën, por jo më herët se 2019.
- Duhet të keni të dhëna të besueshme dhe të plota për atë vit.

PËRGATITNI INFORMACIONIN E MËPOSHTËM PËR KALKULATORIN CO₂:

- Konsumi i energjisë (në kWh) për energji elektrike dhe ngrohje
- Të dhëna për karburantin: lloji dhe sasia e konsumuar (në litra ose njësi tjetër)
- Lloji dhe sasia e gazit ftohës (në kg) për sistemet e kondicionimit

Të dhëna shitesë (nëse aplikohen):

- Menaxhimi i mbetjeve në vend
- Trajtimi i ujërave të ndotura në vend
- Vendgrumbullimet

Të dhëna bujqësore:

- Numri, produktiviteti dhe pesha e kafshëve
- Rendimenti i kulturave (ton/vit) dhe sipërfaqja e kultivuar (dynmë)
- Ndryshime në përdorimin e tokës dhe përditësime në menaxhim

Të dhëna për sektorin e ndërtimit (nëse mungojnë të dhënat për karburant):

- Llojet e automjeteve dhe makinerive dhe koha e përdorimit
- Detaje për transportin me mjete vetjake dhe të palëve të treta

Filloni përdorimin e kalkulatorit CO₂ të ProCredit këtu:

KALKULATORI CO₂ PROCREDIT BANK

HAPAT E ARDHSHËM

Duke matur emetimet tuaja, keni hedhur bazat për rrugëtimin drejt Net Zero. Hapat e radhës janë:

Bashkohuni me ne në kapitujt e ardhshëm për të eksploruar më tej këto tema dhe për të ecur drejt objektivave tuaja të qëndrueshmërisë.

BURIMET:

- Greenhouse Gas Protocol (Protokolli për Gazrat Serrë)
- Infografikë: si po ndikon ndryshimi klimatik në Europë | Tema | Parlamenti European
- Opinion | Çdo vend ka rreziqet e veta klimatike. Cilat janë tuajat? – The New York Times
- Show Your Stripes (Trego Shiritat e Tua)
- A jeni kurioz: Çfarë është ‘Marrëveshja e Parisit’ dhe si funksionon?
- Katalogu i trajnimeve
- Raportimi për qëndrueshmërinë korporative – Komisioni European
- Kalkulatori i CO₂ – ProCredit Bank
- Standardi Korporativ | GHG Protocol
- Përmirësimi i vitit 2019 i Udhëzimeve IPCC të vitit 2006 për Inventarizimin Kombëtar të Gazrave Serrë — IPCC

ProCredit Bank